

Buitenshuisproject

Achtergrondinformatie voor de Handreiking
voor gemeenten

Buitenshuisproject

Achtergrondinformatie voor de Handreiking
voor gemeenten

Colofon

Opdrachtgever

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Projectleiding

Daniëlle Meije

Hester Diderich (mede-projectleider implementatie)

Vormgeving

Canon Nederland N.V.

Beeld

Gettyimages.nl

Personen afgebeeld op de omslag van deze uitgave zijn modellen en hebben geen relatie tot het onderwerp van deze uitgave of ieder onderwerp binnen het onderzoeksdomein van het Trimbos-instituut.

Bestelinformatie

Deze uitgave is te bestellen via www.trimbos.nl/webwinkel met artikelnummer AF2075.

Dit achtergronddocument hoort bij de uitgave **AF1961**, Buitenshuisproject - Handreiking voor gemeenten en kan ter aanvulling gelezen worden op de handreiking.

Trimbos-instituut

Da Costakade 45

Postbus 725

3500 AS Utrecht

T: 030-297 11 00

F: 030-297 11 11

© Trimbos-instituut, 2023

Alle rechten voorbehouden. Buiten het kader van het Buitenshuisproject en haar participanten, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

Inhoud

1 Doelgroep	5
1.1 Omvang van de doelgroep	5
1.2 Gevolgen van opgroeien in een gezin met een kwetsbaarheid	5
2 De aanpak	7
2.1 Buitenshuisproject aanbod	7
2.1.1 Doelgroep van het Buitenshuisproject	7
2.1.2 Buitenshuis-activiteit	7
2.1.3 Linking pin	8
2.1.4 Traumasensitief werken	8
2.2 Extra informatie rol- en taakverdeling	8
2.2.1 Rol van de gemeente	8
2.2.2 Rol van de linking pin	9
2.2.3 Rol van opvangmedewerker (0-4 en 4-12 jaar)	13
2.2.4 Rol van activiteitenbegeleider/trainer/jongerenwerker (12-18 jaar)	13
3 Financiën	15
3.1 Kosten	15
3.1.2 Buitenshuis-activiteit	15
3.1.2 Linking pin	15
3.1.3 Training	15
3.2 Financieringsopties	16
4 Toolbox	18
4.1 Voorbereidende fase	18
4.1.1 Projectplan	18
4.2 Uitvoerende fase	19
4.2.1 Intentieverklaring	19
4.2.2 Draaiboek startbijeenkomst	21
4.2.3 Uitnodiging	23
4.2.4 Promotie	24
4.2.5 Hulpmiddelen voor linking pin	24
Literatuur	25

1 Doelgroep

1.1 Omvang van de doelgroep

Nederland telt jaarlijks 405.000 ouders met een psychische stoornis of verslaving. Deze ouders hebben tezamen 577.000 kinderen onder de 18 jaar [1]. Kinderen van ouders met psychische problemen en/of verslavingsproblemen noemen we afgekort KOPP/KOV. Daarnaast hebben in Nederland 440.000 inwoners een verstandelijke beperking (IQ < 70). Naar schatting hebben ongeveer 1,1 miljoen Nederlanders hebben een licht verstandelijke beperking (LVB, IQ=50-85 en beperkingen in adaptieve vaardigheden) [2]. Bij deze laatste groep is de diagnose veelal niet gesteld en zijn deze mensen op deze manier niet bekend bij de hulpverlening. Grofweg één derde van de volwassen Nederlanders heeft thuiswonende kinderen [3]. Exacte cijfers over de Kinderen van Verstandelijk Beperkte Ouders (KVBO) groep zijn er niet. Het is echter aannemelijk dat een aanzienlijk deel van de mensen met psychische – of verslavingsproblemen of een (lichte) verstandelijke beperking kinderen hebben. Deze gezinnen noemen we in het vervolg gezinnen met een kwetsbaarheid.

1.2 Gevolgen van opgroeien in een gezin met een kwetsbaarheid

De gezinnen met een kwetsbaarheid zijn vaak 'multiprobleemgezinnen', ofwel gezinnen van minimaal één ouder en één kind die langdurig kampen met een combinatie van sociaaleconomische en psychosociale problemen. Het gaat bijvoorbeeld om armoede, beperkte gezondheidsvaardigheden, een taalachterstand, eenzaamheidsproblematiek (klein sociaal netwerk), kindermishandeling, partnergeweld of justitiële problemen [4]. Deze gezinnen ervaren daardoor vaak veel spanning en stress.

De ouderlijke problematiek en stress binnen het gezin kan de rol als opvoeder en ouder-kind relatie onder druk zetten [5]. Ouders zijn hierdoor bijvoorbeeld minder betrokken, reageren ongevoelig, vertonen onvoorspelbaar gedrag, hebben weinig toezicht of vertonen zelfs vijandig of afwijzend gedrag [6]. Dit heeft nadelige gevolgen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Kwetsbare gezinnen hebben daarnaast vaak een klein (sociaal) netwerk. Bij KOPP/KOV gezinnen zien we dat zij zich vaak terugtrekken of isoleren uit angst voor stigmatisering of uithuisplaatsing van de kinderen [7]. Ook bij ouders met een verstandelijke beperking is er vaak een beperkt en instabiel sociaal netwerk of zelfs geen sociaal netwerk [8]. Echter, het sociale netwerk is juist beschermend voor het kind. Het netwerk kan cognitieve, emotionele en praktische ondersteuning aan het kind bieden wanneer de ouder (emotioneel) niet beschikbaar is [6].

Deze negatieve ervaringen in de kindertijd hebben een ongunstige invloed op de ontwikkeling van het kind [9]. Van KOPP/KOV weten we dat zij twee tot vier keer zoveel kans hebben om later zelf psychische problemen te ontwikkelen vergeleken met kinderen met ouders zonder psychische of verslavingsproblemen [10], [11], dit noemen we transgenerationele overdracht. Daarnaast hebben ze twee tot drie keer zoveel kans op kindermishandeling [12] en een acht jaar kortere levensverwachting [13]¹. De kinderen laten in het algemeen géén toename van welbevinden zien na een melding bij Veilig Thuis [14]².

Van KOVB is minder bekend; er is minder onderzoek naar gedaan. Ervaringsverhalen van KOVB, zoals opgetekend in *Ik ben er óók nog* [16] schetsen een beeld van eenzaamheid, overbelasting, onder stimulatie en van niet gehoord of gezien worden. Dit had (en heeft) veel impact op het leven van deze kinderen: schuld- en schaamtegevoelens, verminderde schoolprestaties en psychosociale problemen.

---

1 Meer informatie over KOPP/KOV: [Factsheet KOPP/KOV-Trimbos-instituut](#)

2 Ten tijde van de opzet van het project was dit de meest recente literatuur. Ondertussen blijkt uit onderzoek dat anderhalf jaar na een melding bij Veilig Thuis een afname is in huiselijk geweld en een toename is in welzijn bij kinderen, voornamelijk bij gezinnen waar formele hulp is ingezet. Bij ouders blijft het welzijn relatief stabiel ongeacht of ze hulp krijgen of niet. [15]

2 De aanpak

2.1 Buitenshuisproject aanbod

2.1.1 Doelgroep van het Buitenshuisproject

Op basis van eerdere ervaringen hebben we bij de start van het project de volgende doelgroep gedefinieerd voor het Buitenshuisproject.

Kinderen van 0 tot 18 jaar die opgroeien in een gezin met een kwetsbaarheid, met als gevolg dat er sprake is van chronische onveiligheid en stress. Hierbij komt dat de ouder niet of beperkt open staat voor hulp, of dat de inschatting gemaakt wordt dat er langdurige hulp nodig is voordat er sprake is van 'goed genoeg ouderschap'. Het gezin zit tegen een melding aan of is/wordt aangemeld bij Veilig Thuis.

Gaandeweg bleek dat binnen pilotgemeenten soms andere keuzes gemaakt werden. Sommige gemeenten wilden de aanpak nog preventiever inzetten. Zo deden ook kinderen mee aan het project uit gezinnen waarbij er nog geen sprake was van een Veilig Thuis melding.

2.1.2 Buitenshuis-activiteit

Een van de uitgangspunten van het Buitenshuisproject is normaliseren. KOPP/KOV geven aan dat zij gezien willen worden als normaal kind in een moeilijke situatie. Ook geven zij aan dat zij het belangrijk vinden dat de professional oog heeft voor de behoeften van het kind [16]. Deze wensen van KOPP/KOV/KOVB vormen de basis voor het Buitenshuisproject.

Kinderen en jongeren die deelnemen aan het Buitenshuisproject krijgen gedurende ten minste twee jaar een buitenshuis-activiteit aangeboden. Dit kan een plek op de reguliere kinderopvang of buitenschoolse opvang zijn of een andere activiteit zoals een sportclub of huiswerkbegeleiding. Het kind gaat naar een fijne omgeving waar hij/zij een aanzienlijke hoeveelheid tijd per week doorbrengt. Doordat het kind in 'normale', veilige omgeving is, wordt verwacht dat ze daardoor minder stress ervaren en 'gewoon kind' kunnen zijn. Daarnaast is het de bedoeling dat de ouders ontlast worden doordat zij voor een bepaalde tijd per week niet voor de kinderen hoeven te zorgen. De ouder hoort geen extra zorgen te hebben vanwege deze activiteit. Dit betekent dat de linking pin de activiteit, in ieder geval administratief, regelt voor het gezin. Vanuit het idee dat de ouders ontlast moeten worden, kan een linking pin ook inzetten op haal- en brengdiensten voor de buitenshuis-activiteiten en ervoor zorgen dat de ouder bijvoorbeeld geen bardiensten hoeft te draaien in een sportvereniging. Dit alles is gezinsafhankelijk; zodra een linking pin vermoedt dat dit soort activiteiten de betrokkenheid van de ouder vergroot en/of het netwerk uitbreidt en de ouder wil dit ook, dan kan de linking pin dit juist inzetten om de ouder te helpen.

Het uitgangspunt is om het Buitenshuisproject voor een periode van twee jaar in te zetten binnen een gezin. In deze periode kunnen het kind en de ouder(s) tot rust komen en kan/kunnen de ouder(s) samen met de linking pin kijken hoe ze een stabielere thuissituatie kunnen creëren en het (sociale) netwerk van het gezin kunnen versterken.

Dit netwerk kan het kind na de twee jaar van het project ondersteuning blijven bieden zolang de ouder dit nog niet volledig kan.

2.1.3 Linking pin

Elk gezin dat meedoet aan het Buitenshuisproject krijgt een linking pin toegewezen. De linking pin is een centrale persoon die zorgt voor afstemming tussen de betrokkenen, onder wie het kind, de ouder(s), de kinderopvangmedewerkers en de gemeente. Maar het kan bijvoorbeeld ook gaan om het Veilig Thuis, wijkteam, de jeugdhulp en de specialistische zorg als de GGZ of VGZ.

Het belangrijkste doel van de linking pin is het voorkomen of wegnemen van stress bij het kind. Stress kan bijvoorbeeld ontstaan doordat het kind niet door de ouder gebracht of gehaald wordt naar de opvang, of doordat het kind niet begrijpt wat er met de ouder(s) aan de hand is. Ook een gebrekkige communicatie tussen de betrokken partijen bij het gezin, zoals GGZ, kinderopvang en Veilig Thuis, kan stress veroorzaken.

De linking pin is een vaste, laagdrempelige contactpersoon voor het kind die praktische problemen oplost, communicatie tussen partijen bevordert en die een goed begrip van de ouderlijke problematiek bij het kind kan bewerkstelligen. Daarnaast probeert de linking pin samen met het kind en de ouder(s) het (sociale) netwerk van het gezin te versterken met het oog op de ondersteuning voor het kind na afloop van het project.

2.1.4 Traumasensitief werken

De betrokken professionals, linking pins en opvangmedewerkers, dienen een training 'Traumasensitief werken' te hebben gevolgd. De kennis en kunde die ze hier op doen, kunnen ze gebruiken in het begeleiden van de kinderen en gezinnen. Voor de training kunt u het Trimbos-instituut benaderen. Zij kunnen helpen bij het organiseren van deze training.

2.2 Extra informatie rol- en taakverdeling

2.2.1 Rol van de gemeente

De gemeente heeft een faciliterende rol binnen het Buitenshuisproject. De gemeente schept de randvoorwaarden om het project succesvol te laten verlopen. Het kan per gemeente verschillen vanuit welk domein de beleidsambtenaren het Buitenshuisproject mede vormgeven.

Taken gemeente

De gemeente voert de volgende taken uit:

- 1 Inkoop van opvangplekken
- 2 Aanwijzen van een projectleider voor het Buitenshuisproject
- 3 Aanstellen en faciliteren van linking pins
- 4 Informeren van regiopartners over Buitenshuisproject
- 5 Procesbegeleiding

Ad 1. Inkoop van opvangplekken

Iedere gemeente koopt opvangplekken in bij bijvoorbeeld kinderopvang, BSO's, sportverenigingen en huiswerkbegeleidingsinstituten. De keuze voor een opvangplek wordt per gezin op maat gemaakt door de linking pin in overleg met ouder(s) en kind. Wat de lokaal beschikbaar is, verschilt per gemeente.

Ad 2. Aanwijzen van projectleider Buitenshuisproject

Binnen elke gemeente wordt een contactpersoon aangewezen die fungeert als aanspreekpunt voor professionals in de gemeente.

Het profiel van de 'gemeentelijke' contactpersoon is als volgt:

- committeert zich aan het Buitenshuisproject
- is op de hoogte van de ins en outs van het Buitenshuisproject
- heeft affiniteit met het domein jeugd en de specialistische hulpverlening (GGZ en VGZ)
- heeft kennis van de uitvoeringspraktijk
- is communicatief vaardig

Ad 3. Aanstellen en faciliteren van linking pins

De taken van de linking pin worden per gezin bij één professional belegd. Het gaat erom dat deze professional de tijd en ruimte krijgt om de specifieke taken op zich te nemen. Het uitvoeren van deze taken overlapt, maar valt naar verwachting niet volledig samen met het huidige reguliere takenpakket van een professional. De gemeente zorgt ervoor dat de linking pin hierin gefaciliteerd wordt.

Ad 4. Informeren van regiopartners over Buitenshuisproject

De gemeente is verantwoordelijk voor het informeren van regiopartners over het Buitenshuisproject. Deze taak kan ook belegd worden bij een of meer sleutelfiguren in de uitvoeringspraktijk, bijvoorbeeld bij één of meerdere linking pins.

Ad 5. Procesbegeleiding

Gedurende het Buitenshuisproject is het de taak van de gemeente om:

- Initiëren/organiseren van een lokale startbijeenkomst waarbij de betrokken partijen aanwezig zijn.
- Voortgang van het project monitoren en inspelen op eventuele strubbelingen
- Op management niveau contact houden over het project met samenwerkingspartners

Het ligt voor de hand om de procesbegeleiding in handen te leggen van de gemeentelijke contactpersoon.

2.2.2 Rol van de linking pin

De linking pin heeft een belangrijke functie in het Buitenshuisproject. Hij/zij kan de bruggenbouwer zijn tussen het kind en de ouders, de ouders en de hulpverlening, het kind en de opvangvoorziening et cetera. Hoe de functie van de linking pin ingevuld wordt, verschilt per gemeente. Soms doet de linking pin het 'hele pakket' en soms heeft hij/zij alleen coördinerende taken. Het kan dus verschillen hoeveel contact de linking pin heeft met het gezin. Soms wordt 'Taak 3' (zie hieronder) deels vervuld door een professional die al bij het gezin betrokken is.

Taken linking pin

De taken van de linking pin (bijvoorbeeld een gezinscoach, wijk- of buurtteammedewerker) overlappen deels met de reguliere taken die vervuld worden voor het gezin. De linking pin voert de volgende taken uit:

- 1 Toeleiden naar het Buitenshuisproject.
- 2 Regelen van een opvangplek dicht bij huis.
- 3 Vinger aan de pols houden bij kind, ouder en opvangplek.
- 4 Bevorderen van contact tussen betrokken partijen zoals GGZ, VGZ, Kinderopvang, Veilig Thuis, JBT, wijkteam en het gezin.
- 5 Informele netwerk van het kind inventariseren en indien nodig versterken.
- 6 Regelen van praktische hulp en toeleiden naar jeugdhulp indien nodig.
- 7 Tijdens het ontlasten van de ouder werken aan een durend verbeterde gezinssituatie.

Ad 1. Toeleiden naar het Buitenshuisproject

De linking pin legt het Buitenshuisproject uit aan de ouder(s). Hierbij kan de infographic over het Buitenshuisproject worden gebruikt. Vervolgens krijgen ouders bedenktijd (een paar dagen) om deelname aan het project te overwegen. Tussentijds vindt (eventueel) een telefonisch contactmoment plaats om na te gaan of er nog vragen zijn. Het is een mogelijkheid om de ouders een aanmeldformulier voor het project te laten ondertekenen. Dit formulier zorgt voor extra betrokkenheid van de ouders bij het project. Een tweede afspraak vindt dan plaats om deze formulieren voor deelname aan het project te tekenen.

Ad 2. Regelen van een opvangplek dicht bij huis

Per gezin maakt de linking pin een match tussen ouder/kind en een opvangplek dicht bij huis en regelt het contract. Voor de oudere kinderen kan er een andere buitenshuis-activiteit gezocht worden, zoals een sportclub, knutselclub of huiswerkbegeleiding. Om het gesprek hierover met het kind te stimuleren is de keuzekaart van dit project beschikbaar. Hierop kan een kind aangeven wat hem of haar leuk lijkt.

Ad 3. Vinger aan de pols houden bij kind, ouder en opvangplek

Het contact met de ouder(s) en het kind is erop gericht om na te gaan hoe de opvang van het kind wordt ervaren. Heeft het kind het naar zijn/haar zin in de opvang? Heeft de ouder het gevoel ontlast te worden? Kinderen vanaf een jaar of acht stellen het op prijs om ook even zonder ouder te kunnen praten. Indien nodig geeft de linking pin het kind leeftijdsadequaate uitleg over de ouderlijke problematiek. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld [de informatieboekjes en -kaarten KOPP/KOV](#) voor worden gebruikt. In geval van problemen worden oplossingen gezocht om stress bij het kind weg te nemen.

Daarnaast heeft de linking pin één keer per half jaar (de eerste periode vaker) contact met de kinderopvang, om na te gaan hoe het gaat: hoe functioneert het kind op de opvang? Wordt het kind gehaald en gebracht? Is er contact met de ouder(s), zo ja, hoe wordt dit ervaren? Waar mogelijk vindt dit contact de eerste keer of keren face-to-face plaats, om een goede samenwerkingsrelatie tussen beide partijen te stimuleren. Het is erg belangrijk om goed contact met de kinderopvang te waarborgen, zij zien immers het kind meerdere dagdelen per week. Zij kunnen de linking pin waardevolle informatie geven.

Let op: *Het contact met de kinderopvang moet niet onderschat worden. Zij zien de kinderen meerdere dagdelen per week, hebben contact met de ouders en/of verzorgers en hebben daardoor veel inzicht in de thuissituatie. Deze informatie is erg waardevol voor de linking pins.*

Ad 4. Bevorderen van contact tussen betrokken partijen zoals GGZ, VGZ, Kinderopvang, Veilig Thuis, JBT, wijkteam en het gezin

Indien mogelijk, wordt aangesloten bij bestaande lokale overlegstructuren rondom gezinnen. Ontbreekt een overlegstructuur, dan neemt de linking pin zelf initiatief om betrokken partijen rondom het gezin te spreken en te informeren over het Buitenshuisproject, zoals de GGZ-behandelaar van de ouder, zorgverleners in het gezin, het informeel netwerk etc. Ook afspraken rondom privacy worden gemaakt, waarbij relevante informatie uitgewisseld kan worden indien ouders hiervoor toestemming geven. Ouders zullen dat vaker doen als zij het idee hebben dat er met hen wordt samengewerkt. Vanuit de pilot is de ervaring dat een structureel overleg met de betrokken partijen bijdraagt om het gezin zo goed mogelijk in beeld te krijgen.

Let op: *Als linking pin is het belangrijk om in deze overlegstructuren aan te sluiten zodat je korte lijntjes hebt om andersoortige hulp in te schakelen. Het is hierbij wel essentieel om goed af te stemmen wat de verantwoordelijkheid is van de linking pin en wat niet, zodat niet alles voor deze gezinnen op het bordje van de linking pin komt te liggen.*

Ad 5. Informele netwerk van het gezin inventariseren en indien nodig versterken

De linking pin inventariseert het netwerk van het gezin (familieleden, burens, leerkracht, andere ouders etc.) en neemt met toestemming van ouders en kind contact op indien nodig. Voor het netwerk is het belangrijk om te weten bij wie ze terecht kunnen wanneer er zorgen zijn over het gezin. Geprobeerd wordt het informele netwerk van het kind en de ouder(s) te versterken, bijvoorbeeld door het kind te stimuleren om af te spreken met kinderen van school of uit de buurt.

Ad 6. Regelen van praktische hulp en toeleiden naar jeugdhulp indien nodig

Bij praktische hulp kan gedacht worden aan inschakelen van iemand die het kind kan halen en brengen naar de opvang, indien ouders dit niet kunnen doen. Als jeugdhulp geïndiceerd is, gaat de linking pin met het kind en de ouder(s) na welke hulp het beste past, en regelt de toeleiding/verwijzing. Er wordt gestreefd naar hulp en ondersteuning die 'zo laagdrempelig en normaal mogelijk' is en op locatie kan plaatsvinden. Voorbeelden hiervan zijn KOPP/KOV groepen voor het kind.

Ad 7. Tijdens het ontlasten van de ouder(s) werken aan een duurzaam verbeterde gezinssituatie
Doordat de kinderen enige tijd per week buitenshuis zijn, geeft dit ruimte en rust aan de ouder(s). Dit is in de pilot ook echt zo ervaren door ouders. Hoewel dat al heel belangrijk is, is het ook belangrijk om te bedenken 'Wat als de kinderen in de toekomst weer meer thuis zijn?'. Immers, als kinderen stoppen met de opvang, is het gezin dan niet weer terug bij af? Voor sommige gezinnen is een tijdelijke ontlasting alles wat ze nodig hadden, en bij sommige is er meer nodig. Een linking pin kan hier op inspringen door bijvoorbeeld met de TOP-3 methodiek te werken om een veilige thuissituatie te creëren, of door de ouder door te verwijzen naar opvoedondersteuning, behandeling, hulp bij schulden of hulp om werk te zoeken.

Welke professional neemt de taken op zich?

De taken van de linking pin worden per gezin bij één professional belegd. Het kan bijvoorbeeld gaan om een gezinscoach, spv'er, wijkteammedewerker, orthopedagoog, GGZ-preventiewerker of POH-GGZ. Het gaat erom dat deze professional de tijd en ruimte krijgt om de specifieke taken 1 t/m 7 op zich te nemen. De gemeente zorgt ervoor dat de linking pin hierin gefaciliteerd wordt.

Er zijn meerdere scenario's denkbaar:

- 1 Per gezin wordt bekeken wie de rol van linking pin op zich kan nemen.
  - Voordeel hiervan is de mogelijkheid om een bestaand contact (professional) in te zetten, met wie het gezin al een vertrouwensrelatie heeft opgebouwd.
- 2 Er zijn één of twee coördinerende linking pins. Een hulpverlener binnen het gezin voert dan samen met de linking pin het Buitenshuisproject uit. Daarbij moet wel een duidelijke taakverdeling zijn tussen de hulpverlener en linking pin.
- 3 De gemeente stelt één of enkele vaste linking pins aan, die toebedeeld kunnen worden aan een gezin.
  - Voordeel hiervan is dat de kans kleiner is dat de professional al andere hulpverleningstaken heeft binnen het gezin, waardoor minder ruimte is om de rol van linking pin goed te vervullen. Daarnaast kan de linking pin meer ervaring opdoen in deze rol, die weer gebruikt kan worden in een volgend gezin. Een nadeel is dat er dan een extra hulpverlener in het gezin komt
- 4 Er worden (ook) linking pins buiten het sociaal domein aangesteld bijvoorbeeld in de GGZ. Tot nu toe zijn de linking pins alleen in het sociaal domein aangesteld. Er is ook een scenario denkbaar dat binnen de GGZ (bijvoorbeeld in een FACT-team) of de VGZ één of meerdere linking pins werken die contact onderhouden met de opvangorganisaties en andere partijen.

In één van de pilotgemeenten was de rol van de linking pin belegd bij twee medewerkers van het Centrum Jeugd en Gezin. Zij waren vaak nog niet bekend in het gezin, en kwamen daar als extra persoon bij. Zij deden heel veel voor de gezinnen naast de genoemde taken. Zij zorgden bijvoorbeeld ook voor een klein cadeautje voor de verjaardagen, een uitje in de zomervakantie en waren veel in gesprek met alle andere partijen rondom het gezin. Door deze betrokken houding van de linking pins, kregen zij veel voor elkaar bij deze gezinnen. Wel was het lastig om de grenzen duidelijk te maken tussen hun verantwoordelijkheden en die van andere hulpverleners.

In een andere pilotgemeente was de linking pin rol belegd bij de wijkteams. Er waren een aantal linking pins die de taak hadden om het Buitenshuisproject onder de aandacht te brengen bij hun teamgenoten, zodat ze wisten dat het Buitenshuisproject een aanpak was die ze konden inzetten binnen hun caseload. Degene die de gezinnen daadwerkelijk begeleidde was ook degene die het Buitenshuisproject in gang zette voor de gezinnen, al dan niet met wat hulp van de meer overkoepelende linking pins.

2.2.3 Rol van opvangmedewerker (0-4 en 4-12 jaar)

De opvangmedewerkers hebben doorgaans veel contact met het kind. Mede dankzij de training *Traumasensitief werken* zijn zij beter in staat om de behoeften van KOPP/KOV/KOVb te signaleren.

Wat wordt er verwacht van opvangmedewerkers?

Van de pedagogisch medewerkers die werken in de kinderopvang (0-4 jaar) en buitenschoolse opvang (4-12 jaar) wordt verwacht dat zij een betrouwbare steunende volwassene voor het kind kunnen zijn. Zij moeten een veilige en voorspelbare omgeving kunnen bieden aan het kind. Daarbij zijn zij zich bewust van de impact van chronische stress of traumatische ervaringen bij het kind, herkennen de gevolgen hiervan (bijv. teruggetrokken gedrag, druk gedrag of zomaar in huilen uitbarsten) en kunnen daar op een goede manier op reageren. Hiermee kunnen pedagogisch medewerkers de veerkracht van het kind vergroten en helpen bij het herstel van opgebouwde stress.

2.2.4 Rol van activiteitenbegeleider/trainer/jongerenwerker (12-18 jaar)

Tot nu toe zijn in de pilot de activiteiten begeleider/trainer/jongerenwerker niet getraind qua traumasensitief werken. Ook zijn relatief weinig jongeren naar deze vorm van opvang verwezen. Aannemelijk is dat deze professionals ook gebaat zijn bij deze training. Anderzijds is het lastiger te organiseren. Een voetbaltrainer traint jongeren maar staat mogelijk ver weg van hulpverlening en mist mogelijk basiskennis.

Om wat voor aanbod gaat het?

In het Buitenshuisproject kiezen kinderen tussen 12 en 18 jaar zelf een activiteit die hen aanspreekt. De linking pin bespreekt en stimuleert de opties die het kind heeft en regelt dat het kind op deze plek terecht kan. Het kan bijvoorbeeld gaan om een lidmaatschap bij een lokale sportclub. Daarbij is het van belang dat de linking pin bij de club aangeeft dat van de ouders niet verwacht mag worden om mee te draaien met vervoer naar wedstrijden of bardiensten. Ook kan gedacht worden aan huiswerkbegeleiding. Regelmatig geven kinderen aan behoefte te hebben aan iemand die hen kan helpen bij hun huiswerk, omdat ouders dat vaak niet kunnen opbrengen. Betere prestaties op school kunnen ook bijdragen aan het zelfvertrouwen van het kind en de kans vergroten op een passende schoolcarrière. Ander aanbod is bijvoorbeeld een toneelclub, een muziekschool of teken- of schilderlessen, maar jongerenwerk kan ook ingeschakeld worden. Op de keuzekaart staan een aantal opties, die het kind kunnen helpen nadenken over wat hij of zij zou willen doen. Maar de mogelijkheden zijn niet beperkt tot de voorstellen die op de keuzekaart staan.

Voor elk type aanbod geldt dat de linking pin probeert een plek zo dicht mogelijk bij huis te regelen, waar het kind bij voorkeur met eigen vervoer naartoe kan. Indien dit niet mogelijk is, en ouders zijn niet in staat om te brengen en te halen, dan regelt de linking pin het vervoer via het informeel netwerk of zo nodig een gemeentebusje.

Wat wordt er verwacht van een activiteitenbegeleider/trainer/jongerenwerker?

Van de activiteitenbegeleiders/trainers/jongerenwerkers wordt verwacht dat zij een betrouwbare steunende volwassene voor het kind kunnen zijn. Zij moeten op een natuurlijke manier een veilige en voorspelbare omgeving kunnen bieden aan het kind. De activiteitenbegeleiders/trainers/jongerenwerkers worden ingelicht dat het om gewone kinderen gaat die opgroeien in een lastige situatie en worden ingelicht over de do's en don'ts. Door de wijze waarop zij omgaan met de kinderen kunnen zij bijdragen aan het vergroten van de veerkracht en helpen bij het herstel van stress bij het kind.

Traumasensitief werken

De activiteitenbegeleiders/trainers/jongerenwerkers zijn niet verplicht een training of de e-learning te volgen. Wel worden zij in ieder geval geïnformeerd door de linking pin en ontvangen eventueel een folder met beknopte informatie over het Buitenshuisproject. Waar gewenst kunnen activiteitenbegeleiders/trainers extra informatie ontvangen, of aan de training of e-learning deelnemen.

3.1 Kosten

3.1.2 Buitenshuis-activiteit

De kosten van het Buitenshuisproject zijn erg afhankelijk van de activiteit die wordt ingezet voor het kind. Zoals eerder beschreven kunnen kinderen vanuit het Buitenshuisproject naar bijvoorbeeld de kinderopvang, BSO, huiswerkbegeleiding of een sportvereniging gaan.

Er is een schatting gemaakt voor de kosten per soort activiteit.

- Eén dag per week kinderopvang: 4600 euro
- Eén dag per week BSO: 1650 euro
- Eén dag per week huiswerkbegeleiding: 2200 euro
- Jaarabonnement bij een sportvereniging: 350 euro (hier komt soms sportkleding bij)

De gemiddelde kosten, gewogen naar de procentuele verdeling van activiteiten binnen de gezinnen, bedragen naar schatting 2.580 euro per kind per jaar³. De deelnemende gezinnen hebben gemiddeld twee kinderen. De kosten voor gemiddeld twee dagen in de week en drie dagen in de week bedragen respectievelijk 20.660 euro per gezin en 30.990 euro per gezin per twee jaar. De linking pin kan samen met de ouder(s) en het kind kijken welk soort opvang en hoeveel dagen het meest geschikt is voor het kind.

3.1.2 Linking pin

Naast de kosten voor de opvangplekken is er ook budget nodig voor de inzet van de linking pins. We gaan ervan uit dat de linking pin per gezin twee uur per week kwijt is. Dit gaat om een tijdsinvestering van 104 uur per jaar (bij 10 gezinnen). Naar schatting bedragen de kosten hiervoor 5790 euro per jaar per gezin, ofwel 11.580 per gezin per twee jaar.

3.1.3 Training

Medewerkers van de kinderopvang en BSO en ook de linking pins volgen in het kader van het Buitenshuisproject een training '*Traumasesitief werken*'. De kosten voor de training zijn onder andere gebaseerd op deelname aan de training. Per opvangmedewerker of BSO-medewerker bedraagt dit bedrag grofweg 240 euro per medewerker en 130 euro voor de terugkomdag. Daarnaast moeten de uren die de medewerkers kwijt zijn aan de training ook worden gerekend. Deze kosten hiervoor worden verdeeld over alle gezinnen die deelnemen. Gezien linking pins en opvangmedewerkers of BSO-medewerkers meerdere gezinnen ondersteunen komt het bedrag neer op 205 euro per gezin⁴. Bovenstaande kosten zijn verder uitgewerkt in het rapport over de kosten-batenanalyse [17].⁵

---

3 Uitgaande van de verdeling van de kinderen binnen het Buitenshuisproject over kinderopvang (33,3%), BSO (55,6%) en sport/huiswerkbegeleiding (11,1%).

4 208 euro deelname kosten + 445 euro tijdskosten voor de linking pin, en 296 euro deelname kosten + 713 euro tijdskosten voor medewerkers van kinderopvang en BSO. Voor de terugkombijeenkomst 130 euro deelname kosten + tijdskosten van 445 euro voor de linking pin en 713 euro voor de medewerkers van de kinderopvang en BSO (tezamen 3.080 euro), verdeeld over 15 gezinnen.

5 De kosten voor de training zijn aangepast ten opzichte van het kosten-batenrapport, dit is op basis van nieuwe prijzen voor de training en de organisatiekosten voor het Trimbos-instituut die in de pilotfase gefinancierd werden door het ministerie van VWS.

3.2 Financieringsopties

Sociaal medische indicatie Kinderopvang

De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een vangnetregeling die gemeenten de mogelijkheid biedt om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang als zij door bepaalde omstandigheden tijdelijk niet kunnen werken en daarmee niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag. De kinderen in het gezin zijn tussen de 0 t/m 12 jaar. Elke gemeente heeft de beleidsvrijheid om per situatie te bepalen hoe het gezin het beste tijdelijk kan worden ondersteund. De redenen waardoor ouders tijdelijk in aanmerking kunnen komen voor deze regeling zijn bijvoorbeeld:

- Een kind of de ouder heeft een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking waardoor andere kinderen in het gezin beter af zijn met kinderopvang.
- Het gezin is in een sociale - of medische crisissituatie beland waardoor de ouders niet in staat zijn de verzorging van het kind op zich te nemen.
- Als kinderopvang in het belang is van de goede en gezonde ontwikkeling van het kind.

De SMI-regeling kan goed ingezet worden voor het Buitenshuisproject. Verschillende pilot gemeenten financieren de opvang vanuit de SMI-regeling. Daarbij is het niet noodzakelijk voor gemeenten alle kosten van de kinderopvang te vergoeden. Aan ouders kan worden gevraagd de eigen bijdrage aan kinderopvangorganisatie zelf te (blijven) betalen. Voor het uitrekenen van de eigen bijdrage kan de gemeente gebruikmaken van de tarieventabel van de belastingdienst⁶.

Dit verkleint ook de overstap van de SMI naar de kinderopvangtoeslag op een later moment. Indien de ouders geen eigen bijdrage kunnen betalen, kan de gemeente besluiten om alle kosten van de kinderopvang te betalen. Voor een tegemoetkoming in de eigen bijdrage kan de gemeente de ouders (en de linking pin) ook wijzen op de stichting Leergeld en of het samenwerkingsverband Sam& (zie hieronder). Bij deze organisaties kunnen verzoeken worden ingediend in het kader van de Subsidieregeling Armoede en Schulden ('Klijnsma-gelden'). Voor het Buitenshuisproject kan de linking pin dit samen oppakken met de beleidsmedewerker van de gemeente.

Jeugdwet

De Jeugdwet geeft de gemeente beleidsvrijheid om in te zetten op preventie. Het doel van de Jeugdwet is onder andere het voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg in het 'voorveld' om zo zwaardere vormen van jeugdhulp te voorkomen. Gemeenten kunnen dus zelf de behoefte bepalen en op basis daarvan preventie en zorg inkopen. Preventieve activiteiten die onder de Jeugdwet vallen zijn onder andere: vroege interventie bij opgroei problemen en signaleren van beginnende problemen door de coördinatie tussen instanties te bevorderen. Ook preventieve activiteiten door welzijnswerk of welzijnsorganisaties, zoals het jongerenwerk, vallen onder de Jeugdwet. Buitenshuis-aanbod past hier dus prima in.

Armoedebeleid

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om alle inwoners – en vooral kinderen – te laten meedoen in de samenleving. Mensen die moeten rondkomen van een minimuminkomen kunnen

---

6 <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvangtoeslag/bedragen-kinderopvangtoeslag-2023>

hierbij ondersteuning krijgen. Een gemeentelijk instrument daarvoor is het armoedebeleid. In dit kader heeft de landelijke overheid extra budget vrijgemaakt, de subsidieregeling Armoede & Schulden (zogenoeten 'Klijnsma-gelden'). Er is 100 miljoen per jaar beschikbaar om kinderen die in armoede opgroeien een steuntje in de rug te geven. Sommige gemeenten hebben dit aanbod gebundeld in zogenoemde kindpakketten. Een kindpakket is een pakket, dat kinderen in armoede voorziet van ten minste de meest noodzakelijke behoeften, aangevuld met zaken om mee te kunnen doen in de samenleving. Bijvoorbeeld U-pas Kindpakket in Utrecht. Zaak is dus om deelname aan het Buitenshuisproject in deze termen te beschrijven.

Stichting Leergeld

De stichting Leergeld wil sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met minimale financiële middelen voorkomen. Leergeld biedt kansen aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar om naar eigen keuze mee te kunnen doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten op het terrein van onderwijs (bv schoolreisjes), sport, cultuur en welzijn (bv scouting). Gemeenten die kinderen willen laten meedoen aan het Buitenshuisproject maar die geen opvangplaatsen kunnen inkopen, zouden afspraken kunnen proberen te maken met de lokale stichting Leergeld over bekostiging van deelname van gezinnen/kinderen aan het Buitenshuisproject. Bijvoorbeeld dat aanvragen van ouders/linking pin ten behoeve van kinderen die voldoen aan de criteria voor deelname aan het Buitenshuisproject, in principe worden gehonoreerd. Er zijn 105 lokale Leergeld stichtingen, die samen actief zijn in 270 (van de in totaal 380) Nederlandse gemeenten. Ze zijn bereikbaar via <https://www.leergeld.nl/>. De stichtingen Leergeld hebben veel geld gekregen vanuit de subsidieregeling Armoede & Schulden.

Sam& voor alle kinderen

Sam& is het samenwerkingsverband tussen Leergeld Nederland, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Stichting Jarige Job en Nationaal Fonds Kinderhulp. Samen zetten zij zich in voor alle kinderen die opgroeien in armere gezinnen en bieden voorzieningen op het gebied van educatie, sport, cultuur, verjaardag, recreatie en overige zaken. Ook dit samenwerkingsverband heeft veel geld gekregen vanuit de subsidieregeling Armoede & Schulden. Verdere info, zie: <https://www.samenvoorallekinderen.nl/gemeenten>

Sam& is er ook voor intermediairs zoals leerkrachten, schuldhulpverleners, wijkteams, huisartsen. Ook zij kunnen ervoor zorgen dat alle kinderen gewoon mee kunnen doen, zie <https://www.samenvoorallekinderen.nl/intermediairs>. Jongeren tussen de 18-21 jaar kunnen zelf een aanvraag doen als zij door hun financiële situatie niet mee kunnen doen met hun leeftijdsgenoten.

Onderwijsachterstanden-beleid

Om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen, bieden gemeenten speciale programma's. Gemeenten krijgen financiële middelen van het Rijk om goed onderwijsachterstandenbeleid te voeren. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid.

In de toolbox geven we handvatten voor twee van de drie fases (voorbereiden en uitvoeren) van het Buitenshuisproject, zoals onderverdeeld in de Handreiking.

4.1 Voorbereidende fase

4.1.1 Projectplan

Wat is het Buitenshuisproject?

Het Buitenshuisproject richt zich op het verminderen van stress en verbeteren van het welzijn van kinderen van ouders met een kwetsbaarheid, waaronder psychische – of verslavingsproblemen, of een verstandelijke beperking (KOPP/KOV/KOVB). Het Buitenshuisproject beoogt de stress die deze kinderen ervaren in de thuissituatie te verminderen en de kans op kindermishandeling of psychische problemen te verkleinen door het bieden van kinderopvang of buitenschoolse opvang (BSO). Daarnaast wordt met deze aanpak geprobeerd om een uithuisplaatsing van kinderen te voorkomen. Getrainde linking pins houden een vinger aan de pols (procesregie) bij kind en ouder(s) en bevorderen de samenwerking tussen betrokken partijen rondom het gezin.

Wie zijn de linking pins?

[Beschrijf bij welke functie de linking pin taken komen te liggen, bij welke organisatie(s) de linking pin werkzaam is en wat precies zijn/haar taken zijn en wie is contactpersoon bij de organisatie]

Betrokken kinderopvangorganisaties

[Welke organisatie(s) is/zijn betrokken en wie is contactpersoon bij de organisatie.]

Hoe komen aanmeldingen binnen voor het Buitenshuisproject?

[Beschrijf via welke verschillende scenario's de kinderen in beeld komen en hoe wordt afgestemd om het Buitenshuisproject in te zetten.]

Afwegingskader

[Beschrijf de voorwaarden voor gezinnen/kinderen om in aanmerking te komen voor het Buitenshuisproject.]

Berekening

[Beschrijf hoe de buitenshuis-activiteit, en uren voor de linking pin worden bekostigd, denk hier ook bij aan kinderopvangtoeslag en wanneer dit niet geldt voor gezinnen.]

Proces

[Beschrijf het proces van aanmelding totdat het kind start met de opvang hoe dit loopt. Wie moeten er allemaal op de hoogte worden gesteld, wat zijn de beslismomenten, moet er nog iets geregeld worden qua financiering?]

Monitoring

[Beschrijf of de linking pin de gezinnen monitort, wat gemonitord wordt en aan wie gerapporteerd wordt.]

Opschalen of beëindigen

[Beschrijf wie verantwoordelijk is om te beslissen voor opschaling of beëindiging en wat de vervolgstappen zijn voor beide keuzes.]

4.2 Uitvoerende fase

4.2.1 Intentieverklaring

(vrij formeel, kan ook meer informeel)

Intentieverklaring ten behoeve van het Buitenshuisproject

De ondergetekenden:

- [Bedrijf penvoerder/samenwerkingsverband], statutair gevestigd te [plaatsnaam] en kantoorhoudende te plaatsnaam en adres] ten deze vertegenwoordigd door naam [penvoerder] hierna te noemen: verkorte naam of aanduiding
- [Bedrijf penvoerder/samenwerkingsverband], statutair gevestigd te [plaatsnaam] en kantoorhoudende te plaatsnaam en adres] ten deze vertegenwoordigd door naam [penvoerder] hierna te noemen: verkorte naam of aanduiding
- [Bedrijf penvoerder/samenwerkingsverband], statutair gevestigd te [plaatsnaam] en kantoorhoudende te plaatsnaam en adres] ten deze vertegenwoordigd door naam [penvoerder] hierna te noemen: verkorte naam of aanduiding
- ....

Gezamenlijk te noemen "Partijen", en ieder afzonderlijk "een Partij".

Het doel van het Buitenshuisproject is:

- Om kinderen in kwetsbare gezinnen een veilige thuissituatie te bieden;
- Om stress te verminderen in de thuissituatie;
- Om op latere leeftijd van de kinderen psychische klachten te voorkomen;
- Om uithuisplaatsing te voorkomen;

Hier toe wordt:

- De kinderen gedurende twee jaar een buitenshuis-activiteit aangeboden;
- Door een linking pin het gezin ondersteund;

De partijen zullen samenwerken bij de uitvoering van het Buitenshuisproject. Elke partij zet zich actief in om een goede samenwerking met andere Partijen te realiseren en om zijn werk zorgvuldig uit te voeren, afgestemd op de werkzaamheden van de andere Partijen, zodat zij ook het werk zorgvuldig kunnen uitvoeren.

Deze overeenkomst is niet bedoeld als een geheimhoudingsverklaring. Deze overeenkomst wordt niet gezien als een wettelijk bindende overeenkomst. Het is een overeenkomst waarin de intentie wordt uitgesproken om samen te werken aan het Buitenshuisproject in deze regio.

Met het ondertekenen van deze intentieverklaring verklaren de partijen dat zij de inhoud van deze intentieverklaring begrijpen en akkoord gaan met hetgeen hierin is gespecificeerd.

Naam partner:

Naam partner:

Naam partner:

Naam partij:

Naam partij:

Naam partij:

Datum:

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

Plaats:

Handtekening partner:

Handtekening partner:

Handtekening partner:

4.2.2 Draaiboek startbijeenkomst

Datum	
Tijd	
Deelnemers	
Voorzitter	
Gespreksleider	
Locatie	
Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie te geven over de aanleiding van het Buitenshuisproject, en het Buitenshuisproject zelf • De regiopartners kennis te laten maken met elkaar
Catering	<ul style="list-style-type: none"> • Doorlopend: koffie, thee, fris en water • 12.00 lunch • 15:00 gezonde snack
Materialen	<p>Meenemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • USB met de volgende bestanden: • PowerPointpresentatie(s), • Voor iedere deelnemer: • pen • naambordje • Eigen laptop met bestanden USB
In ruimte aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> • Goede wifi-verbinding en wifi-wachtwoord • beamer en scherm • Hdmi kabel
11:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding (15 minuten) • aansluiten laptop op beamer, USB • klaarleggen materialen deelnemers • draaiboek checken met voorzitter
11:45 uur	<p>Ontvangst gasten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serveren lunch
12:00 uur	Gasten lunchen (60 minuten)
13:00 uur	<p>Welkom door wethouder en voorzitter (15 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • toelichting aanleiding bijeenkomst • toelichting keuze participanten, titel waarop men deelneemt
13:15 uur	<p>Uitleg over het Buitenshuisproject (45 minuten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanleiding Buitenshuisproject • Informatie KOPP/KOV • Kort de resultaten van de pilot (kwalitatief en kwantitatief)
14:00 uur	<p>Andere spreker (30 min)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opties: traumasensitief werken, meldcode, ...
14:30 uur	Ervaringsverhaal door ervaringsdeskundige
15:00 uur	Pauze 30 min (gezonde snack)

Vervolg Draaiboek startbijeenkomst

15:30 uur	Interactief deel, of nog een spreker (90 min) <ul style="list-style-type: none"> • Interactief deel: zorgen dat ze kennismaken. Bijvoorbeeld casus bespreken en hoe ze zouden samen kunnen werken. • Spreker: traumasensitief werken, meldcode, ...
17:00 uur	Afsluiting met een drankje
18:00 uur	Vertrek <ul style="list-style-type: none"> • nabespreken met kerngroep • opruimen

4.2.3 Uitnodiging

Startbijeenkomst Buitenshuisproject

Uitnodiging Trimbos
instituut

Logo gemeente

Graag nodigen we u uit voor de startbijeenkomst van het Buitenshuisproject

Het Buitenshuisproject is ontwikkeld door het Trimbos-instituut en is gericht op kinderen die opgroeien bij ouders die bekend zijn met psychiatrisch problemen, verslaving of leerproblemen. Het doel van het project is om het welbevinden van de kinderen vergroten en om de kans op kindermishandeling of (latere) psychische problemen te verkleinen door het bieden van kinderopvang of buitenschoolse opvang.

Tijdens de startbijeenkomst vertellen wij u graag wat uw rol als regiopartner kan zijn in de selectie en toeleiding van deze gezinnen.

Programma

- **12.00 uur** Inloop met lunch
- **13.00 uur** Openingswoord door **XXX**, wethouder onderwijs in de gemeente **XXX**
- **13.15 uur** Uitleg over het Buitenshuisproject
- **14.00 uur** **Andere spreker**
- **14.30 uur** **Ervaringsverhaal door XX, ervaringsdeskundige**
- **15.00 uur** Pauze
- **15.30 uur** **Andere spreker**
- **17.00 uur** Afsluiting met een drankje

Datum: .....

Locatie: .....

Kosten: .....

Uiterlijke inschrijfdatum: .....

Contactpersoon: .....

Logo gemeente

Logo KDV/BSO

Logo andere partner

4.2.4 Promotie

Het Trimbos-instituut heeft verschillende promotiematerialen, zoals infographics over KOPP/KOV en het Buitenshuisproject, flyers om gezinnen te werven, flyers om regiopartners op de hoogte te brengen van het project, en een filmpje ter informatie. Ook is er een keuzekaart voor kinderen die deelnemen aan het Buitenshuisproject en een eigen activiteit mogen kiezen. Deze materialen kunt u krijgen via buitenshuisproject@trimbos.nl.

4.2.5 Hulpmiddelen voor linking pin

De linking pin staat het meeste in contact met de gezinnen die deelnemen aan het Buitenshuisproject. En, zoals eerder benoemd, is het soms al iemand die hulp biedt aan het gezin. Om de linking pins extra te ondersteunen in hun werk bieden we hier een aantal tips aan om de gezinnen te helpen⁷:

Voor professionals

- Standaard training KOPP/KOV
- Brochure: [Kinderen van Verstandelijk Beperkte Ouders: Informatie en adviezen voor \(zorg\)professionals](#)

Voor kinderen

- [Informatieboekjes en -kaarten KOPP/KOV](#) (informatieboekjes leeftijd specifiek voor kinderen, de kaarten ziekte specifiek)
  - De handreiking voor het gebruik van deze informatieboekjes en -kaarten
- Beeldverhalen (Boekjes en animaties voor jongeren die laaggeletterd zijn of nieuw zijn in Nederland, in verschillende talen beschikbaar)
  - [KOPP](#)
  - [KOV](#)
- [Kinderboek 'Kijk mij eens'](#) Voor kinderen van 8 tot 10 jaar van ouders met een verstandelijke beperking
- KOPP/KOV-groepen (mogelijk beschikbaar bijvoorbeeld bij de GGZ in uw regio)
- Regionale Infant Mental Health professionals

Voor ouders

- [Triple P](#): Opvoedondersteuning, ook online.
- [Samen Starten](#): Opvoedondersteuning door jeugdartsen en/of -verpleegkundigen
- [Kopopouders.nl](#): een online anonieme groepscursus of zelfhulp cursus voor ouders met psychische problemen of verslaving.
- [Pijlers van Welbevinden ouders](#): vijf pijlers waarop ingezet kan worden om de ouder te ondersteunen
- [Family Factory](#): Verschillende manieren van opvoedondersteuning, door ouders voor ouders
- Schuldhulpverlening binnen de gemeente
- Ouder-baby interventie
- Centering zorg (centering pregnancy bij verloskundige, of centering parenting bij JGZ)

---

⁷ Voor meer inspiratie wordt op [KOPP/KOV toolbox - Trimbos-instituut](#) wordt een actuele toolbox bijgehouden.

- [1] R. De Graaf, M. ten Have, en S. van Dorsselaer, *De psychische gezondheid van de Nederlandse bevolking. NEMESIS-2: Opzet en eerste resultaten*, vol. 90, nr. 32. Utrecht: Trimbos-instituut, 2010.
- [2] I. Woittiez, E. Eggink, en M. Ras, 'Het aantal mensen met een licht verstandelijke beperking: een schatting. Notitie ten behoeve van het IBO-LVB.', Den Haag, 2019.
- [3] CBS, 'Huishoudens nu', 2021. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/woonsituatie/huishoudens-nu> (geraadpleegd 29 november 2021).
- [4] M. Van der Steege, D. De Veld, en M. Zoon, 'Gezinnen met meervoudige en complexe problemen Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming', 2020.
- [5] K. Deater-Deckard, 'Parenting Stress and Children's Development: Introduction to the Special Issue', *Infant Child Dev.*, vol. 14, pp. 111–115, 2005, doi: 10.1002/icd.383.
- [6] C. M. H. Hosman, K. T. M. Van Doesum, en F. van Santvoort, 'Prevention of emotional problems and psychiatric risks in children of parents with a mental illness in the Netherlands: II. Interventions', *Aust. E-J. Adv. Ment. Health*, vol. 8, nr. 3, pp. 264–276, 2009, doi: 10.5172/jamh.8.3.264.
- [7] 'Generieke Module KOPP/KOV', 2019.
- [8] K. Oomen, 'Kwetsbaar ouderschap en hulpverlening: samen kansen creëren. Hoe omgaan met kansarme ouders met een verstandelijke beperking?', Gent, 2009.
- [9] K. Hughes e.a., 'The effect of multiple adverse childhood experiences on health: a systematic review and meta-analysis', *Lancet Public Health*, vol. 2, nr. 8, pp. e356–e366, 2017, doi: 10.1016/S2468-2667(17)30118-4.
- [10] A. Thorup e.a., 'Incidence of child and adolescent mental disorders in children aged 0-17 with familial high risk for severe mental illness - A Danish register study', *Schizophr. Res.*, vol. 197, pp. 298–304, 2018, doi: 10.1016/j.schres.2017.11.009.
- [11] J. M. Solis, J. M. Shadur, A. R. Burns, en A. M. Hussong, 'Understanding the Diverse Needs of Children whose Parents Abuse Substances', *Natl. Inst. Health*, vol. 5, nr. 2, pp. 135–147, 2012, doi: 10.2174/1874473711205020135.
- [12] K. Kelleher, M. Chaffin, J. Hollenberg, en E. Fischer, 'Alcohol and Drug Disorders an-long Physical Abusive and Neglectful Parents in a Con-in-iuni-Based San-iple', *Am. J. Public Health*, vol. 84, nr. 10, pp. 1586–1590, 1994.
- [13] M. M. Weissman e.a., 'Offspring of Depressed Parents : 30 Years Later', *Am. J. Psychiatry*, vol. 173:10, nr. October, pp. 1–9, 2016, doi: 10.1176/appi.ajp.2016.15101327.
- [14] C. Hoefnagels, F. Snoeren, en P. Baeten, 'Helpt hulp aan gemelde mishandelde kinderen? Onverklaarde variatie beter begrepen', Utrecht, 2015.
- [15] M. Steketee, B. Tierolf, K. Lünneeman, en M. Lünneeman, 'Kwestie van lange adem', Utrecht, 2020.
- [16] H. Grootelaar, F. Hoogeboom, en E. Rutgers, *Ik ben er óók nog*. Utrecht: Andersson Elffers Felix, 2021.
- [17] B. Wijnen, R. van der Zanden, T. van Doesum, en J. Lokkerbol, 'Strategische verkenning Buitenshuisproject', Trimbos-instituut, Utrecht, 2020.

